

VENTA  
30 exemplars 4 pesseta

Un número solt  
5 céntims



SUSCRIPCIÓ  
ESPAÑA  
Un trimestre 4 pesseta

EXTRANJERO  
Un trimestre 2 pessetas

PERIÓDICH POLITICH VERMELL.

## LO 56<sup>TO</sup> DE BISBES



La Mercè y las professons  
Son l' am qu' ab deliri agafan.  
Mes las grans Expositcions,  
Prescindint d' excomuniions,  
Es ab lo que més s' exaltan.

UNA FESTA PROLETARIA

Lo dissapte passat a la nit tingué lloch a Tarrasa en lo local del Ateneu Obrer una vetllada que deixará llur recordansa a quants tingueren lo gas d' assistirhi.

Los burgesos d' aquella població també ne tenian una altre d' organísada, sens dupte per fer contrapés a la dels treballadors, en lo qual s' emportaren solemne xasco, puig la nombrosa assisténcia tan d' homes com de donas que hi acudí, s' encarregaren de demostrárlas que la classe obrera ja comensa a sapiguer quins son los seus interessos y a quins puestos ha de concurrer pera resoldrerlos.

Ab la impossibilitat de poguer reproduhir lo molt y bo que allí s' digué ne farem solzament un lleuger extracte.

Serian las nou quan comensá la vetllada y lo company Esteve prengué peu dels temes que la Caixa dels morts (jaquet es lo alias de la societat que los burgesos han constituhit baix lo patronato del gran Práctich pera engastar al treballador), tenia com a ordre de la seva vetllada, tractantlos ab lo criteri socialista. Ab sobra de argumentació demostrá que lo que avay fan los burgesos ab aquestas societats es donar gat per llebra, tota vegada que ab intencions tan bonas per ellis mateixos com dolentas per los treballadors tractan de dividirlos halagant a uns quants, que sense tenir conciencia de lo que son ni de lo que valen, s' prestan a desempenyar tots los papers del auca, tots, fins los més depressius de la dignitat y la independéncia del home, acabant per demostrar, l' orador, ab l' aplauso de tothom, fins ab lo de varios socis de la Caixa dels morts que ho son per forza, puig que de no serho s' moririan de fam, que aquella societat era ben morta, per lo qual ell pregava a tots los obrers allí reunits que ab sa conducta fessin los funerals a una societat que més hauria valgut que no hagués sortit del caire de sos iniciadors. Afirmá que aixís ell com los que lo acompanyavan no amagavan may la cara a la discussió y que tant si eran burgesos com treballadors los que lo volgessin no tenian que fer res més que indicar lo dia y lo puesto pera que los hi fos acceptada y que si ab aixó no s' bastava ell los retava a que desfessin las sevas afirmacions; y acabá consagrant un recort a las victimas de la burguesia de Tarrasa, presos ja fa una infinitat de setmanas sense que la justicia pugá trobarlos culpables.

Acte seguit lo company Ruiz feu us de la paraula. Sa peroració s' encaminá a demostrar las afirmacions que la Internacional tenia en son programa; La emancipació del treballador te de ser obra d' ell mateix: Ab sobrietat de paraules demostrá que los treballadors, desenganyats de tots los partits polítics ja sols fan de son propi esforç lo alcansar sa emancipació. Desmenussá la institució relligiosa, deduhint, per consegüent, que sols la completa llibertat de pensar, es a dir, lo lliure pensament, era lo que debía substituir a tan monstruosa institució. Analsá lo principi d' autoritat, deduhint que l' tal principi podia semblar bo als débilis d' enteniment, pero que quan se tractava ab rahons los més acerrims contraris havien de reconeixer la lílogica de tal principi. Afegí que l' col·lectivisme era l' complement de lo que necessitava la classe treballadora pera emanciparse de la esclavitut económica, puig que ab la implantació d' ell no s' donaria l' anacronisme d' haverhi qui treballant no pugá menjar mentres hi bagí qui sense fer res útil pels seus semblants tingues més de lo que necessita, perjudicant notablement en benefici propi los interessos de molt.

Saludá a quants havian concorregut a la vetllada y sobre tot a los que a la presó son victimas del odi de la burguesia.

Los aplausos ab que la concurréncia acullí sas paraulas li demostrá que no havian caygut en sach foradat.

Llavors un company de Tarrasa, qual nom no volém inserar pera no ferlo víctima de la rabia burgesa, llegí una entusiasta carta que los presos enviaban a la messa de la vetllada pera que se n' donés compte. ¡Quánta eloqüencia inspira l' esperit de protesta en los cors que no s' han acostumat may a la hipocresia! ¡Quánta entesa y dignitat per la part dels presos y quánta hipocresia per la part dels burgesos! En fi, que, sense pecar d' apassionats, podem afirmar que la carta aquella es l' expressió més con-

tudenta del despreci que inspira als treballadors la desententada conducta dels fabricants d' aquella població y que la concurréncia aplaudí varias voltas.

Lo coro humorístich Los Amichs cantaren una pesa anomenada Los graciosos desgraçats, la qual feu lo públic repetir en part y luego una americana corejada que també fou molt aplaudida.

Seguidament lo company Torrents demostrá que ls principis sobre ls quals s' assenta la societat en que vivim han caygut en la més completa decadéncia.

La burguesia, deva ell, ha perdut ja del tot la fe en la virtualitat dels principis, puig que quan se proposa resoldrer algun dels molts conflictes que constantment provoca lo malestar que la explotació determina, sols recorreix a solimes pera allargar un poch més. Una cosa, entre moltas que n' cita, que per ser d' interés d' actualitat ho apuntém, es lo haber constituhit los burgesos una societat ahont hi fan ingressar per forza als treballadors. Haurian ellis, si s' haguessin cregut prou forts, volgut organisar una societat ab los treballadors quan sols los consideran inferiors? No, tota vegada que no s' encrehen prou posan en planta lo jesuítich divide y vencerás pera retardar sa derrota. Encara hi ha més: los seus principis d' economia sols tenen per móvil l' interés de tant per cent sobre l' treball dels demés, de consegüent lo treball ha de supeditarse al capital y aquest tendeix a despossehir al treballador de una part del seu producte pera que, sense fer res, se n' grandeixi lo dueny del capital. Donchs demostrat queda que lo volguer ajuntar aquestas duas cosas es un absurdo, tota vegada que de donar la supremacia al treball lo capital te de desaparèixer y que tenint lo que te lo capital lo treball queda esclau, resultant inarmonisabile. Donchs sapiguénto, com ho saben, los senyors burgesos, no s' compren, sino atribuhintlo a hipocresia, com s' han atrevit a estampar com a un dels fins de la Caixa dels morts, la armonia entre lo capital y l' treball. Y, en fi, si es armonisabile ó no, be prou que ho han demostrat totas las huelgas.

Feu la crítica del estat social demostrant que sa decadéncia era ja tan marcada que sols faltava que l' proletariat se posés en condicions de rescurar lo seu pera que la societat en que vivim s' enfonsés del tot pera reconstruir sobre sas runas una de conforme ab los principis de Llibertat, Justicia e Igualtat, ahont no foren possibles las infamias d' aquesta societat corrompuda per lo vil metall.

Ab nombrosas mostrás d' aprobació y aplausos fou acullit son discurs y afirmada sa téssis.

Luego feu us de la paraula lo company Mírmol. Deva l' orador, los burgesos han constituhit la Caixa dels morts, donchs, en contraposició a aquella, constituhiu vosaltres la Caixa dels vius. Si lo viure significa exercir totas las funcions que l' organisme reclama y la satisfacció de las generosas inspiracions que aquest conceibe, no dupteu pas ni un moment de que los treballadors constituixen la Caixa dels vius, y que si no son vius del tot a lo menos volen viure, y si per mort s' enten a l' home que abdica de la seva independéncia y dignitat pera ferse esclau de la rutina y de la tirania, sia aquesta de la classe que s' vulga, llavors no dupteu de que los armonisadors son ben morts. Sobre aquesta metafóra calcá son discurs esmaltat d' imatges retóricas y rich d' argumentació. A las sevas paraulas semblava que tota la hipocresia s' anava desenmascarant y fins que era inevitable la Revolució Social pera curar d' un cop totas las iniquitats.

Varias foren las voltas que ls aplausos van interrompre al orador demostrantli ab tal motiu, ab lo gust que tothom veuria que se realisés lo que en la vetllada s' propagá per tots los oradors.

Per fi de festa Los Amichs cantaren una altre pesa a coro y s' finalisá la vetllada en mitj de la millor armonia y entusiasme.

Los burgesos també celebraren la seva de festassa, pero (malvatje lo peros) que no hi aná lo grrran sociológico, se ls va agualtir la festa.

De tots mots, pot servirlos de consol la vetllada del Ateneu Obrer, al qual envihém nostre més afectuós aplauso.

LO MEETING DE LAS BORJAS

Devant d' un acte com el que va tenir lloch en Las Borjas Blancas diumenge passat, encara que poch confiats en las idees exposadas y en los propósitos manifestats, no podem permaneixre indiferents, y hem de procurar presentar sa verdadera fisonomia.

Al demati presentava l' poble un aspecte estrany.

Passajavan en distintas direccions grupos de senyors de levita y tarot.

Los pajesos, mitj curiosos, mitj escamats, examinavan cuidadosament a n' aquells que de tota Catalunya y fins de Castella venian a tractar de fer felissos als agricultors.

Los vicots no s' podian avenir ab aquella invasió de burgesos tan mudats y devoravan en silenci las ganas de fer blanco ab un tronxo en un d' aquells tarots de moda.

Las noyas casadoras feyan per manera de lluhir son garbo a fi de veure si pegavan un burges d' aquells tan richs y tan sabís pera convertirlo en marit.

A las cinch de la tarde, després de ben arreglat lo programa de la festa en petit comité, se presentaren los més distingits personajes de la Liga Agraria y ocuparen un tablado situat al mitx de la plassa.

Un come va fer de mestre de ceremonias presentant als principals lligaires y aconsellant als agricultors que no s' escoltin may als polítics.

La mateixa idea va exposar lo secretari del Comité local de la Liga.

Al aixecarse lo Sr. Bayo, president de la Liga Agraria resspogá un formidable ¡Viva Bayo! que fou llessat per unanimitat per la concurréncia.

Comensá dit senyor per declarar que l' hi era molt simpática la llengua catalana, y que sentia en extrem no poder parlarla; declaració que nos sembla dirigida a comprar a poca costa las simpatias del auditori. Va fer després l' elogi y la historia de la Liga en Catalunya y recordá lo següent pensament d' un poeta exposat en los Jochs Florials de Barcelona:

Poble que mereix ser lliure  
si lo hi dones s' ho pren.

Parlaren després varios senyors lligaires, coincidint tots en la idea de separació absoluta de la política y nomenbrament de diputats que s' conformin ab lo programa de protecció a la agricultura sostingut per la Liga.

Res tendríam que objectar al fet de que la iniciativa dels agricultors anés en devant, partint del principi de que ningú com los mateixos interessats pot fer lo que als seus propis interessos convingui; pero trobem que ls lligayres rodan en un cercol vicíus, tota vegada que renegan de la política y no tenen medi millor que apelar a la mateixa política nomenbrant diputats.

Aixó farà que ls que confían en lo rebombori que ara s' fa rebrán un gran desengany quan vejin que l' caciquisme y las ambicions particulars deixan las cosas en l' estat que estavan y l' agricultura queda subjugada una vegada més a las cábalas políticas.

Per lo que s' refereix als treballadors agrícols que no son propietaris, poden esperar sentats los beneficis que ls ha de reportar lo meeting de las Borjas y totas las agitacions de la Liga Agraria, porque ja veurán que si no s' adherixen a l' agrupació revolucionaria d' que ls convidan sos companys los treballadors de l' industria, no tindrán més pervindre que la miseria ó la emigració; es dir, la miseria perpetua.

L' ARTISTA Y LO MERCADER

Peñero d' arte a la ja reconstruida artístic y simpática onna Casanova.

L' escena passa en un pintoresch poble de la costa catalana.

Acaba d' arribar ab lleuger pallebot un dels filla més distingits de la terra, que aná a Italia a estudiar música; lluhisme tant, que prompte fou consumat mestre en lo maravillos art.

En Baldini, l' acreditat pilot, y pare d' En Corino, aquest es lo nom del novell artista, no tingué més paciéncia y se n' aná a recullirli a la patria del Dante, pera posarlo als amorosos brassos de la muller y mare respectivament d' abba, la bona Roseta, quina no sabia com manifestar lo llemos goig de tornarli a veure, porque ja s' creye que de tant lluny no n' tornaria.

Los vehins no parlan d'altre cosa que de l'arribada del noy d'En Baldri, de qui se'n contan tantas maravellas, que no sembla sino que siga lo primer Paganini del mon.

Lo dia de l'arribada no 's cuidaren parents y vehins mes que de véuerlo y enterarse ben bé de sa figura y de sas qualitats.

Pero l'endemà, à la vesprada, després de sopar, cap à can Baldri faltu gent.

En Roch, lo marino mes aficionat à la guitarra, y lo més impacient, no pogué reprimirse, y exclamà:

—Pero, ¿no es ben trist que no poguem nosaltres gozar de la habilitat d'En Corino?

Dir atò, y homes, dones, jovenetas y xicots esclatar ab súpliques porque En Corino donés alguna mostra de sa habilitat, fou tot hu.

En Corino, emocionat per l'interés de sos concubins, digué:

—Y qui vos ha dit que no vulga complaure à quins tantos vostros d'apreci m'ha donat? Mare, porteu-me lo violi y la guitarra que he deixat demunt la calaixera.

—Bravo, bravo, bravo!...—tòthom exclamà ab grans repeticions de mans y alegria.

—Aquí estém estreta,—diu En Roch com més atrevit;—encara ve més gent, y lo crech que avuy tot lo poble saludarà al noy d'En Baldri.

—A la plassa! ja la plassa!...

—Si, si, ja la plassa!...

—Aprobat, ¡cap à la plassa!...

Allò era un no entendes del gran burili que 's feya. Los uns cridavan; altres trajinavan cadiras y bancha cap à la plassa; y tots volian lo goig d'anar propet d'En Corino.

Arribat à la plassa, ferlo sentir al mitj, y tothom col·locarse al seu entorn, y fer tot seguit silenci, com si hagues un tapat à tots la boca d'un plegat, gu més haviat fet que lo temps que 's necessita pera contarho.

L'impaciencia n'era gran.

En Corino agafà l'violí, empegà un xich l'arquet, puja un poch las clavillas, y digué:

—Somhi... estimat poble!...

Una gran salva d'aplusos ressonà per tots la plassa. En Corino 's posà à tocar lo *Coronad de Venecia*.

¿Qui es capàs de descriure l'habilitat, lo gust, las inmenas variacions qu'En Corino feya en aquell instrument?

La gent se quedava muda d'emoçió; la alegria, lo sentiment de goig que embargava als oyents, los feya caure llàgrimas.

Los pares d'En Corino casi no podien resistir aquella música, que la Roseta deya que era d'àngels, porque no podia creure que los homes,—exceptuante son fill,—poguessen produhir aquelles melodiosas bellesas.

Lo poble en pes 's aixocà à abraçar-lo y patonejar-lo. May cap artista ha rebut tan gran explosió d'entusiasme y de carinyo.

En Corino no podia retenir las llàgrimas: tan emocionat se trobava.

Després de un gran rato de élayment, En Corino, verament entusiasmat, digué als seus admiradors:

—Ara vos cantaré una serenata italiana... Escoltéu bé...

Agafà la guitarra, y sols lo puntejarla donà à comprendre que lo mateix tocava lo violi com la guitarra.

En Roch, embelesat, llenà la vermella barretina en terra, trepitjant-la ab furia, per no poder playararse ab res més. Semblava un lleó furios tencat ab una gabiá. Los companys tingueren necessitat de recomanar-li la templança y moderació.

Acompanyante de la guitarra,—que no guitarra, sino arpa d'or semblava,—En Corino se posà à cantar la serenata.

Y quina veu més dolça, més ben timbrada! ¡quin modo de fer carreres, escalas y floriture, com diuen los dilettanti!...

Si al auditori sorprengué l'violí y la guitarra, què'n dirém del grandió efecte que causà aquell xicot, ab sa hermosissima veu de tenor abaritonada, clara, neta, fina y penetrant!...

L'entusiasme que produhi no es comparable en res, no 's pot descriure.

Cantava En Corino l'última estrofa, plena de sentiment, quan un home mitj caygut d'espatlles, nas gran y corvo, boca aixempada, ulls argots y anfonats, fron petit, casi arrosgant los peus, sortí del corro, y dirigit à n'En Corino, causant gran murmureació de tothom, exclamà, ab apagada y tremolosa veu:

—No cantis més. Aquí no 's donaràn res. Jo t'ofereixo la paga que vulgues, si etnests contractarte per mi.

En Corino, aporçat un petit descans que la guitarra treballava, li digué, mirant-li ab rabia:

—Nò!...

Y continuà cantant.

Pero aquell home insatis altres vegades.

—Demana t' que vulguis!...—Aquí no t' daràn cap quartó!... ¡Estasas bé! ¡Creu qui bé t' vol!...

Y portat aquell negociant, asurer mercader, del deliri del fillo que se li presentava, s'atreví à posar las mans sobre la guitarra, porque no produhia cap més soenid, dihent-li à n'En Corino:

—Pensath!... ¡Aceptas!...

Contrariat l'artista ab ses ilusiones, destronat d'un mos literal ab tot lo més gran goig concebible pex fixarse ab la realitat del usurer, de lo corruptor vil metall, descortegat tan forta bofetada al atrevit, que caygué henat ab sanch en terra; exclamant al mateix temps ab gran exaltació:

—Qué no veus, miserable mercader, que estich pagat

ab usura ab l'aplusau y lo carinyo dels meus conclutadants!...

Un atronador aplauso, un ¡hurra per En Corino! y una maledicció terrible ompli tot l'ample espay de la plassa.

L'art triomfà del mercantilisme.

PALLICU

CARTAS DE FORA

Riudoms 31 Agost 1888.

Amich Director de LA TRAMONTANA:

Tinch lo sentiment de dirli que en aquest poble se cometen abusos en gros, y tots los que se diuben liberals son tan debils y encongits, que 's falta valor pera oposarse en lo més mínim, constituhintse d'aquest modo en responsables y cómplices de tota mena d'iniquitats.

Molts casos podria citar en comprobació de lo que afirmo, pero m' reservo pera altre dia, limitantme per avuy à fer aquesta indicació.

Lo rectó ja ha fet parlar à la prensa liberal, y encara que ab aquest motiu 's va contenir una mica, com ja ha passat temps, continua com abans creyente lliure de tota censura.

Admirador del fort temple de LA TRAMONTANA, desitjo desde las columnas de tan valent semanari exposar alguna de las cosas que per aquí passan, servint de estimul à aquestos pobres liberals y pot ser d'obstacle als que abusan de nostra paciencia.

Esperant vostra benevolencia os saluda afectuosament vostre amich y S. S.

A. G.

EP

Vilanova y Geltrú Septiembre de 1888.

Infernal amich Director: En aquest poble sembla que hi hem perdut l'influencia los dimonis. Tants esforços que fem pera portar los rajos del foc de Satanás, que son los que lo mateix enllumenan la inteligencia dels condemnats, que los carrers dels pobles en que viuen; gas, petroli, electricitat, fins la lluna, doném à nostres amichs, perque l'obscurantisme no trobi may sombras abont amagarse y fe sas extravagants feynas.

Tot es inútil quan al mitj nostre si posa una arcaldada.

Li dich aixó perque, à pesar de tants medis com facilitem, à l'arcalde si l'ha pujat à la barretina no fer encendre més que la meytat dels fanals fins à las onze; y en aquesta hora, bona nit y bona hora, tot spagat, tot fosch com gola de llop, com si fossem en aquell temps de capa y espasa que ni en llum ni sense podia an arpete 'ls carrers, so pena de anà à la Inquisició ó morir atravessat per cristians daga que vos portava al cel en un santiamen. Ara no succeheix aixó; però las degradacions son moltes. Un jove se trençà l'cap en la Rambla de Ventosa; una dona, que portava una ampolla, caygué clavante un vidre l'front; un vellet donà fort cop de cap en lo carrer de la Geltrú. La gent no surt de casa, sino hi ha cap necessitat que obligui. En fi, vivim en tenebras perpetuas, com si no tinguessim prou mals de caps de la manera que 'ns menan en llum y sense llum; y no hi valen protestas, perque se las escoltan com si sentissim ploure.

Al carrer de Sant Antoni, los vehins, no volguent ser sorpresos per lladragots, han posat llums de ganxo y fanals que sembla que 's vagi à buscar caragots.

Ja li dich, endiastat director, que ni ha un tip. Si 's fanals tinguessin vot, no 's apagarian, per cosas que jo m' sé. Pero, en cambi, de lo que se ahorra de llum, lo senyor Pollés farà dotze suplents de sereno més; y res, dotze vots més en las elecciones proximas pera la diputació provincial. Aixó, si, tot desinteressadament, per lo bé públich.

Qué no ho creu? Donchs ja li asseguro que redera l'apagament de fanals, y altres cosas, hi han cosas y casos, y...

Per are no m' emboliche més, fins que puga treure ab més seguritat la banya vostre amich.

X. X.

RECTORICHU (!)

---

Se l'hi mort la mare à 's Pere, xicot cristià y bon creyent, que per quansol satana 's deixa llevar la pell.

va lo rectó à casa seva, l'heu plorat, àraig fet, y per consolarlo exclama: —S' ha de pati per n' al cel!

Passen menes, passen en y 'l seu pare n' es tan vell, que ya no pot sostenirse sense l'ajuda del fill seu; pro ve la guerra carlista y 'l rectó, sense mirament, l'ha dit:—Pere, vinga ab naltres à combatre per lo cel.

Lo xicot, sense sentir de son pare los gemechs, se'n va ab la xusma carlista, à defendre... no sé qué, mes quan veu que la mortalla de morta à terra ha cobert, s'atura admirat y exclama: —¡aixó haig de fer per n' al cel?!

Pro d'aix estatis ben prompte la veu del rector l'ha treu, que ab lo seu trabuch treu vidres de pira més honrats que l' d'ell; y en mitx de la confusió, solament sa veu se senti: —Qui extermina à n' els heretjes fa mérita per guanyar l' cel.

En Pere s' ha fet un home; es excaat, y aquell vellet, que fins son pare, avuy dia en freda tomba ja geo. Tel regarda encor no hi fora ó no haguera mort de greu, si son fill no hagués seguit al rectó per guanyar l' cel...

II

¿Qué es lo qu' à n' en Pere l'hi passa que se l' veu tan sens anhel, neguitós, roig de vergonya, y trist, plorant àraig fet? ¡per qué te aquest desconcert! per qué, si es tan bon creyent, pensant ab l'ieu no 's resigna! ¡ja qué no creu ya ab lo cel?!

¡Ay! per no créurhi, motius y rahó de sobre, sé; puig que seb que amenaçada per las penas del infero, se mou, fina ara pura, ha faltat à sos debers ab aquell, que à totas horas, tan sols sab parlar del cel.

Boig, al veure't deshonra, sa més empenya l' aceri fret, y à n' aquell que 'n te la culpa l'hi enfonsa ab un somris fer. Ferit, per lo cop mortal, lo rectó exclama:—¿Qué has fet! No res, trech del mon un pilló, faig mérita per guanyar l' cel.

A. M. BONVILL



Tenim lo sentiment d' anunciar que nostre director se troba malalt y postrat en lo llit.

Segons l'opinió facultativa, la malaltia aviat será dominada y podrá nostre estimat company renovar s' acostumada activitat.

Entre tant esperém de los constants llegidors de LA TRAMONTANA la benevolencia necessaria per las faltas y perjudicis que per tan sensible causa pugan sufrir.

EP

Nostre estimat colega Las Dominicales anuncia en son darrer número sa adhesió al Congrès d' Amichs de l' Ensenyansa laica.

Támbe si ha adherit lo circol obrer La Regeneracion.

Tenim inmensa satisfacció de consignarho aixis y nos prometém molt de la important cooperació d' una y altre entitat.

EP

Lo dissapte passat rebérem un atent B. L. M. invitatorns à l' inauguració de l' iglesia model instalada en l' Exposició.

—Aquet mestre está de broms,—varem pensar, y naturalment ho varem deixar corre.

Després hem sigut que aquella iglesia s' visita mediant lo pago de 30 céntims.

Que es com si ab aquella instalació estés exposada la solució del problema de la separació de l' iglesia y del Estat.

EP

Diu un telegrama que en lo cas de que l'govern no determini la construcció dels cruseros a Cádiz, dimitiran tots los diputats provincials y concejals de la provincia, quedant per tant en huelga totes las corporacions populars.

Aquesta actitud dels favorecuts ab lo sufragi restringit demostra ab tota evidencia una cosa ben sapiguda y practicada per treballadors: que la huelga es un arma eficaz de resistencia, y que tota la charla que 'ls burgesos gastan contra las huelgas obreras es música celestial.

Pera contrarestar la huelga d' autoritats a Cádiz se diu que 's donarà impuls a las obras d' aquell port.

Qu' es com donar una esperansa a cambi de una realitat, ab lo qual algú dels grossos tindrà una ganga y lo peixi minutí 's quedarà ab un pam de nas.

Y l'ordre economic reynará a Varsovia y la fam a Cádiz.

Lo clero de las provincias del Nort s' agita extraordinariament pera portar lo remat catòlich a las urnas electorals.

Aixís es la successió de las cosas pera aquesta gent: avuy als comicis, dema a la montanya y en tot temps al confessorari.

D' aquesta manera los fidels no tenen més missió que servir de fems a la carabassa clerical.

S' ha publicat lo núm. 30 de nostre ilustrat colega *Acracia*, completant aixís lo primer volum de tan interessant publicació.

S' hi troban en ell tractades las més importants questions qu' afectan al socialisme militant ab perfecte criteri científic y revolucionari, essent de gran utilitat pera tots los que vulgan conèixer las doctrinas anárquicas lliures de tot apassionament y exclusivisme.

Pera sa adquisició dirigirse a Bienvenido Rius, San Olegario, 3, Barcelona.

Lo general Lopez Dominguez està disposat a unirse decorosamente a 'n Sagasta.

Lo pontífic-husionista volguen sapiguer si 'l general ve ab bon fi, s' ha enterat de que 'l sollicitant se contentarà ab la embaixada de París.

Per lo vist la política variarà de frases y de fórmulas, pero sempre tindrà com objectiu invariable: lo ballariá grassa y ab l' esquena dreta.

Un candidat andalús ha tingut la humorada de donar la clave pera l' interpretació de tots los manifest electorals.

Y es la següent:

«Mi aspiración es más justa en mí sentir; pues mi anhelo no es adquirir nombre como diputado, ni influir por determinados casos. Quiero serlo para cobrar mis honorarios por las sesiones, y al ser de la permanente percibir mi sueldo, sin perjuicio de lo que humanamente pueda adquirir para sostener mi familia.

«Yo mismo hacen los demás, pero no lo dicen.

«Yo lo digo, y si después algo pudiera hacer en obsequio general, de buen grado lo haría.»

A las presons de Tarrasa hi ha un carceller que ni fet de motllo.

Es lo cas que uns quants treballadors anaren a veure a sos companys presos.

Y que al *carcellero* li passà per la barretina lo impedir que encaixessin la ma si abans no li demanavan permís.

Lo que li valgué una repulsa de part dels treballadors.

Lo qual no impedi que ell continués *erre que erre*.

Tot lo qual ve a demostrar que a qualsevol esquitx d' autoritat li es permès cometre barrabassadas.

[S' entén, si son en perjudici dels obrers!]

Tenim lo sentiment d' anunciar la mort del eminent actor D. Rafael Calvo, ocorreguda a Cádiz lo dia 4 del present.

Sa perduda es altament sensible pera la escena espanyola.

També ha mort l' arquebisbe de Tarragona. Aquesta desgracia es facil de reparar nomenant un altre pera la plassa vacant, per qual consideració nos hem consolat desseguida.

SI NO.....

Si no fossis tan grabada y ab ton alé no embestassis y sovint 's pentinassis y 't possessis ben irbada; Si ton peu fos petitó no anecassis tan gervilla folla bella y no vella y ton cap tingúss més to; Si quan ab mí teus conversas no 'm tirassis capellón y no fossis los leganta per un mes que fa una torca; Si de mediantis 's creus no 'n anecassis carregada, ni a la gent ensotatada anecassis a bé 's peus; Se quan surts de treballar, en lloch de passá 't rosari ó de amar al novenari, 't cuydassis d' escombrar; Y per fi, si tan toca no portassis encasfada, ni anecassis cap mes vegada a la iglesia quan es focsa; Allavors jo amorosit la volta que 't trovaria si ja fos ánt lo dia 't daria 'L. bona nit.

E. RAP



En una missaría de Madrid s' ha fet una festa catòlica en acció de gracias, porque de quatre treballadors axafats en las obras d' un altre missaría madrilenya, han mort tres y s' ha salvat un.

S' arriban a morir tots quatre la festa hauria tingut la mar de solemnitat.

[Vaja si tenen mals sentiments aquets bréols de catòlics!]

A San Sebastian s' ha construít un fort, y 'l clero ha fet la cerimonia de benhirlo.

D' aquesta manera podrà llansar catòlicament cada canonada que cantarà 'l credo.

Aixó serà pera cumplir aquell precepte evangélic que diu: si 't donen una bofetada gira l' altra galta pera que no vagis coix.

Un canonge borraçó constituirá segurament un espectacle raro y agradable.

[Felissos los feligresos de la Coruña qu' han tingut la gran satisfacció de veuren un en la Rua Nueva de dita ciutat qu' ha vingut de Lugo pera realisar un acte tan edificant!]

En las obras de reparació d' un convent de monjes a Bilbao s' ha trobat l' esqueleto d' una criatura.

Si un om dongués peras m' estranyaria, pero que d' unas donas resultin criaturay y que l' hipocressia las assessine, per immoral que sigui, ho trobo lo més natural del mon.

Se 'ns participa que fa pochos dias una senyora va anar desde Barcelona a Molins de Rey.

Sent ja al assiento del cotxe, abans de la marca del tren, se sentí al costat un capella.

Aquest individu, ab gran dissimulo aprofitá l' ocasió y la prudencia de la senyora, que no va vulguer armar escándol, pera dedicarse a las més impúdicas tentacions.

Recomeném el cas al rector de Molins de Rey, punt de parada de aquell reverent tentador.

La cansó dels rats de LA TRAMONTANA fa perdre l' *oremus* als ensotatats catalans.

Son moltas ja las vegadas que 'ls mansos cabecillas han fet de las sevas al compás de aquella música popular.

Fa pochos dias va oficiar de pinxo un reverent de Sanmartí de Provensals devant de 'ls joves que cantavan, y a pesar de fer us d' un llenguatge de presidari, va tenir qu' anarsen tot moixto, per por d' una ovació que li preparava lo vehinat.

Al que no vol més música que las absoltas al preu de tarifa, vinga forsa de

Soch rector de perroquia.  
Y jo canonge.  
Y jo vicari, etc.

—1561—

SONETS

[Tremolés, ciutadani! Cinquanta sis, cinquanta sis! horror! y tots mitrats. Vaja, son massa bisbes convidats y atampit! 'l menjador serà precís. Tot puiera de preu, hasta 'l panis! certs grans, ja sabeu quins, seran buscats: que cinquanta sis bisbes designats ab los graners scaban del país! Alegretus, fondastai! S' aborrits fins ara heu esperat al foraster que a la quinta... de trènsit han passat; ara per veure als bisbes los diners gastant de mil penurias recullits: basaràn los pagessos a remata.

E. VILARÉT

CANTARELLAS

\*\*\*

Canta 'l gall quan 'l punta 'l dia canta 'l sereno a la nit y jo canto a tota horas los trios goig de Sant Prim.

Cau la fulla quan es seca y cau la fruita a son temps, pero no cau may la llana que portan molts al cistell.

M' heu dit que al morir ton oncle ha de deixar-te un bon dot! donchs prega a Deu que mori com mes aviat millor.

Quan passis pel meu costat no fassis tan mala cara que no 't haig de reclamar res del que veres deixarms.

[Dius que 'l brill de ta mirada ha de fa encendre mon cor sent així 'n fare humbero que 's la milló precaució.

Comedia, tan sols comedia es avuy lo teu amor, que de tan representaria ja ho fas sense apuntador.

[Dius que 'm pintas un amor tan constant en ma persona! lo que 'm pintas ben cla ho veig, fillata, que 's la cigonya.

[Vols saber quan 'ns casém! jo vols saberho, publica! donchs lo dia que don Paco... s' hagi afeytat las patillas.

J. PRATS NATACH



XARADA

Sento per tu, *terça-quarta*, tan viva y encosa passió que aqueix foch que m' atormenta desdà a mica lo meu cor. No 'm *hu-quatre* 'l suplicarte que miris la meva sort quina fora si deixassis despreciat mon amor. No ho dupto, cel de ma vida, porque se que tu ets mol síg, y aqueix dot farà que algú correspis ton amador.

S. PITARRETA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 = Nom d' home  
7 8 4 4 8 6 3 = Ciutat catalana  
4 5 7 1 7 3 = Nom de dona  
6 1 3 1 4 = s' d' home  
4 8 6 3 = s' de dona  
3 2 5 = Parentiu  
4 1 = Nota musical.  
5 = Vocal

S. PITARRETA

ANAGRAMA

A Pedribes tot lo tot segons m' ha dit an Vidal per compler una *total* pel títol del seu nebot.

S. PITARRETA

GEROGLIFICH

+

P

OOO

IX IX

S. PITARRETA

TRENCA-CLOSCAS

TONA TELL DE NERA NEUS

Formar ab aquestas lletres lo títol d' un aplaudit drama català.

S. PITARRETA

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 4